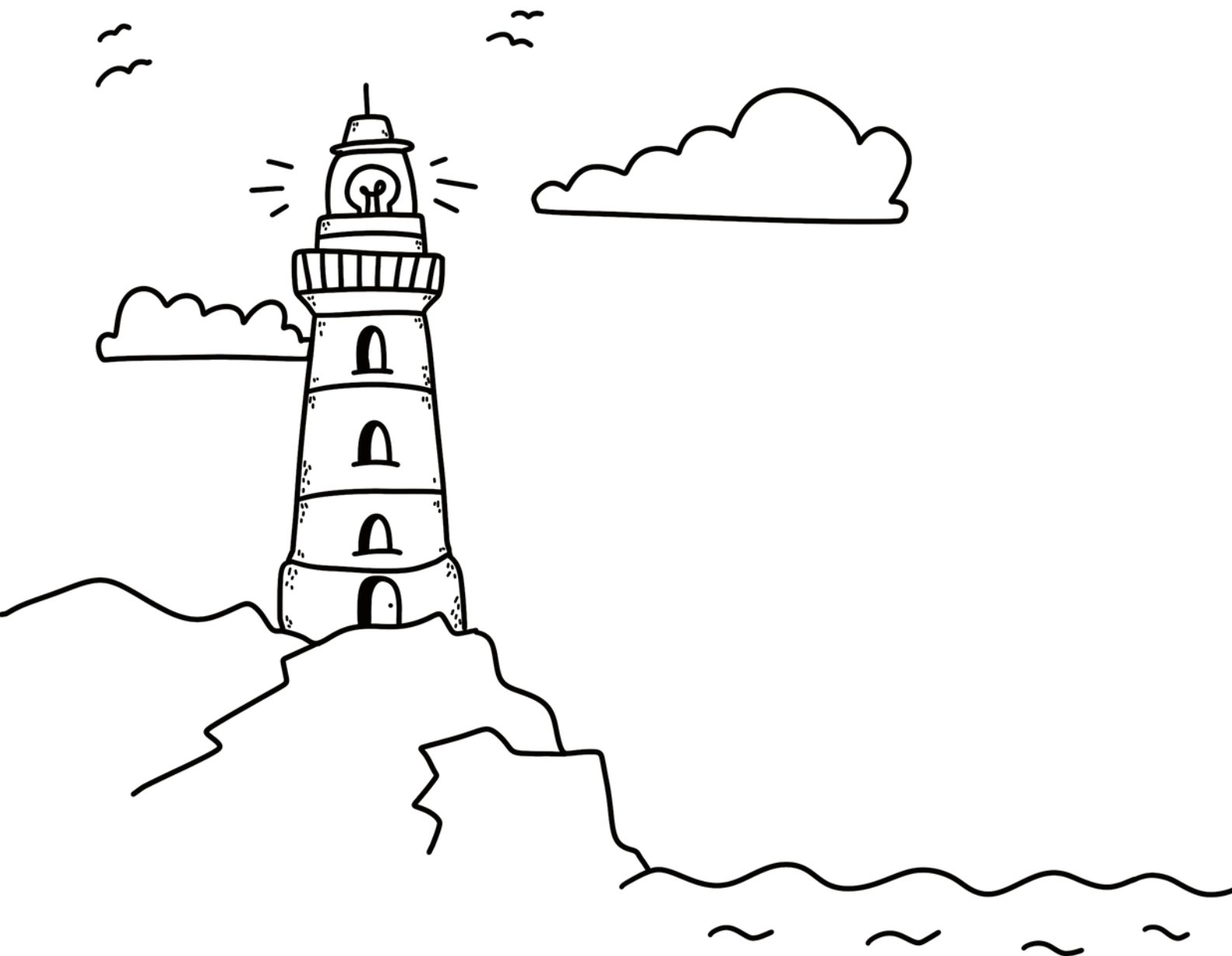
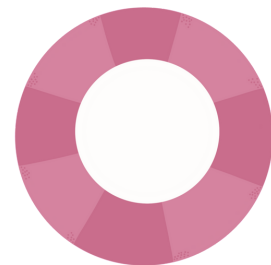

PROGRAMY PREVENČIE NÁSILIA PRE ĽUDÍ SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

ZISTENIA Z TERÉNU

VALIDITY

FORUM
Human Rights

MENTAL
HEALTH
PERSPECTIVES

Brožúru finančne podporila Európska komisia v rámci projektu DIS-CONNECTED: Prepojené zariadenia a programy a prevenciu násilia páchaného na ženách a deťoch so zdravotným postihnutím (č. 101049690 – CERV-2021-DAPHNE), 2023-2025. Vyjadrené názory a stanoviská sú však len názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská EÚ alebo Európskej komisie. Európska únia ani orgán poskytujúci granty za ne nemôžu niesť zodpovednosť.

V júli 2023 sme robili výskum v teréne
- v zariadeniach sociálnych služieb.
Témou bolo násilie,
ktoré je páchané na zraniteľných skupinách ľudí
- predovšetkým na ženách a deťoch.

ZÁVERY z nášho výskumu:

1 Ženy dôverujú polícii a lekárom

Keď sa stane niečo zlé,
ženy sa spoliehajú
na privolanú políciu a záchranárov.

Otázka:

Môže to byť aj preto,
že bývajú vo veľkom zariadení?

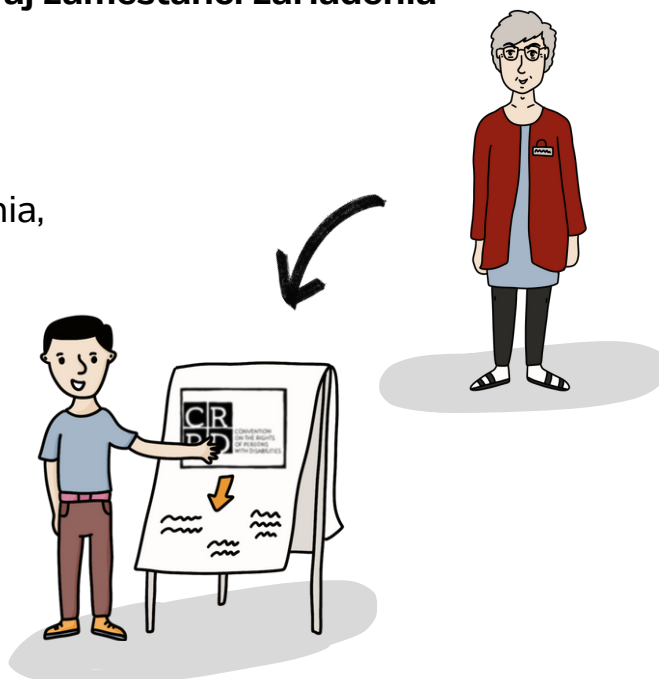

Zamestnanci hovoria,
že privolaní záchranári niekedy dobre nespolupracujú.
A zľahčujú situáciu,
kvôli ktorej ich volali.

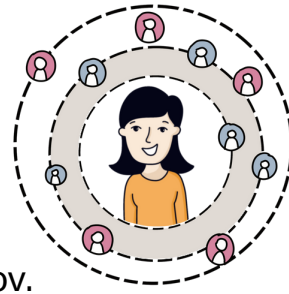
2 Pre ženy sú okrem ich rodiny dôležití aj zamestnanci zariadenia

Okrem policajtov a záchranárov
sa ženy spoliehajú
aj na niektorých zamestnancov zariadenia,
v ktorom bývajú.
A na niekoho z rodiny.
(Ak rodinu majú.)

Aj preto treba zamestnancov vzdelávať,
ako správne s témou násillia pracovať,
keď za nimi prídu klientky.

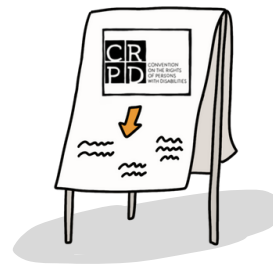
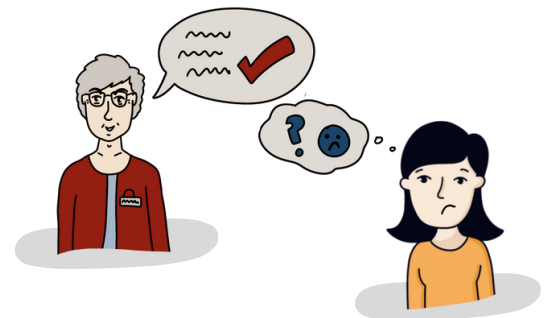
Tiež treba ukázať klientkám,
ako sa dá žiť aj inak – v komunite.
Aby si mohli budovať lepšie vzťahy.
Normálne ako majú aj ostatní ľudia.
Potom sa nebudú musieť spoliehať len na zamestnancov.

3 Zamestnanci a odborníci sa správajú k ženám s postihnutím rôzne

Zamestnanci si niekedy myslia,
že o ich klientkách musia rozhodovať oni.
Že im tak pomáhajú.
Ale nie je to dobre.

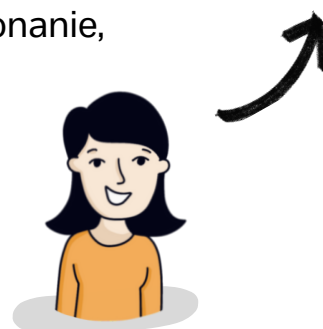
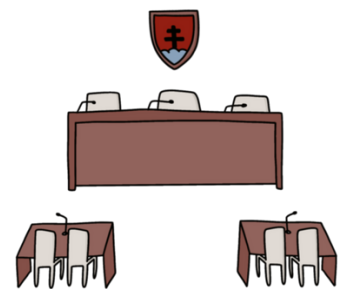
Zamestnanci a iní odborníci potrebujú vzdelávanie,
ktoré im dá návod,
ako k ľuďom s postihnutím pristupovať.
Aby sa k nim správali normálne,
ale s rešpektovaním ich špecifickosti.
A aby im verili.

4 Problémy v trestnom konaní

Niekedy sa stane,
že odborníci povedia,
že človek s postihnutím nie je dôveryhodný.
Práve kvôli postihnutiu.

V skutočnosti musia odborníci prispôbiť trestné konanie,
aby sa ho mohol človek s postihnutím zúčastniť.
Je to jeho právo.

5 Ľudia vedia o ombudsmanovi a komisárovi málo

Nielen ľudia s postihnutím,
ale aj odborníci a zamestnanci veľmi nevedia,
čo robí ombudsman
alebo komisár pre osoby so zdravotným postihnutím.

Treba im o tom veľa rozprávať.

6 Čo je násilie?

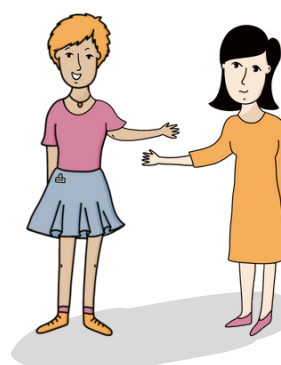
Niekedy je pre klientky
ale aj pre zamestnancov ťažké povedať,
čo je násilie.
Hlavne vo veľkých zariadeniach.
Nie sú na to presné pravidlá.

V zariadeniach si nie sú klientky a zamestnanci rovní.
To znamená,
že zamestnanci môžu mať viac sily ako klientky.

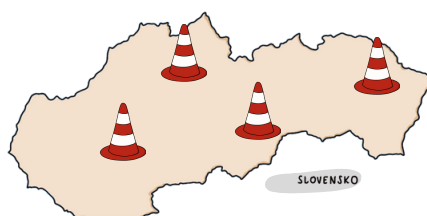
7 Málo správnej podpory

Stále máme málo služieb mimo zariadenia,
ktoré sa venujú podpore ľudí po tom,
ako zažili násilie.
Hlavne, ak sú to ženy a deti s postihnutím.

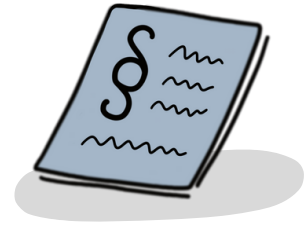

8 Prístup k podpore

Prístup ľudí k podpore,
ktorá by bola priamo v komunite,
je v niektorých častiach Slovenska zlý.

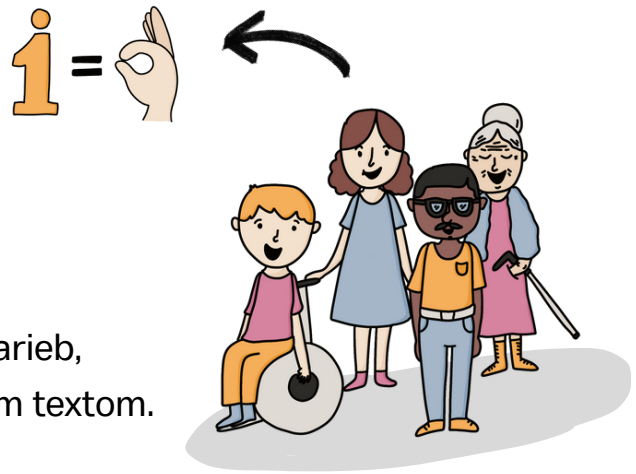
Aj preto medzinárodná organizácia OSN vydala jeden veľmi dôležitý dokument. Volá sa Usmernenie o procesoch deinštitucionalizácie. Je to zložitý názov. Znamená pravidlá, ako majú štáty zakladať a podporovať služby v komunite. Nie veľké zariadenia.

9 Prístupné informácie

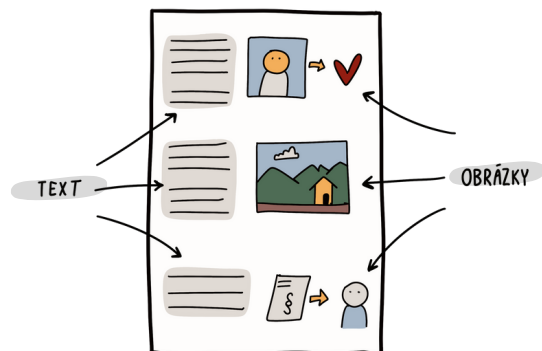
Informácie musia byť prístupné pre všetkých.

To znamená, aj pre ľudí, ktorí napríklad: nevidia, nepočujú, majú problém s rozoznávaním farieb, s orientáciou okolo seba, alebo nerozumejú zložitým textom. Aby sme to vedeli robiť, máme na to pravidlá.

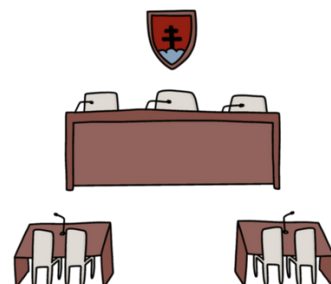
Informáciám musia rozumieť všetci ľudia.

Aj na to sú špeciálne pravidlá, ktoré zjednodušujú texty. Volajú sa easy-to-read. Po slovensky ľahko-čitateľné.

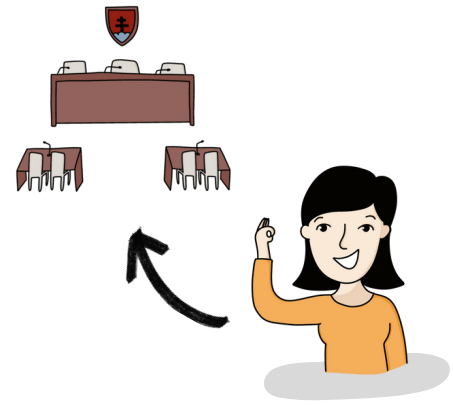

10 Dôveryhodnosť a vypovedanie na súde

Zdravotné postihnutie nemôže byť dôvodom na to, že je niekto nedôveryhodný alebo nemôže vypovedať na súde.

Zdravotné postihnutie však môže byť dôvodom na to, aby sa urobilo všetko preto, aby človek vypovedať mohol. A aby mu odborníci verili.

ODPORÚČANIA:

Pre ľudí so zdravotným postihnutím:

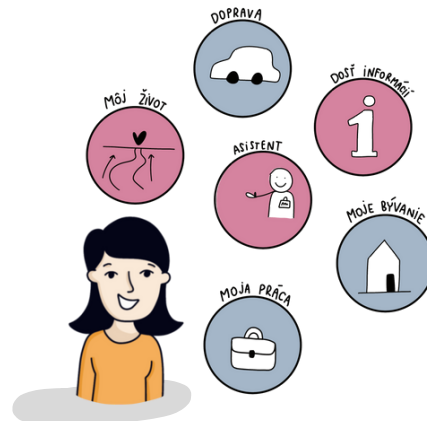
viac informácií o ombudsmanovi a komisárovi

Robte viac informačných stretnutí a workshopov, ktoré ľuďom vysvetlia, čo robí ombudsman a komisár. Ako im môžu títo verejní odborníci pomôcť. Ako sa na nich môžu obrátiť. A že sú zadarmo.

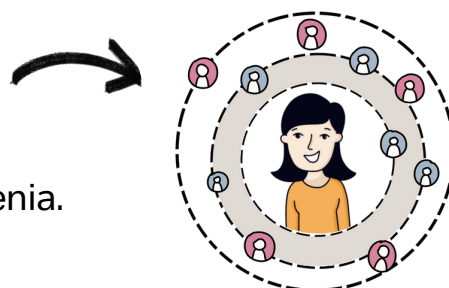
každý je dôležitý

Robte stretnutia a semináre, ktoré pomôžu ľuďom s postihnutím porozumieť ich právam. Okrem toho hovorte aj o dobrých návodoch, čo robiť, keď sa stane niečo zlé. Ak zažijú násilie.

aj kontakty a vzťahy sú dôležité

Povzbudzujte ľudí, aby spoznali a vedeli kontaktovať aj ľudí, ktorí sú mimo rodiny a zamestnancov zariadenia. Aj odborníkov.

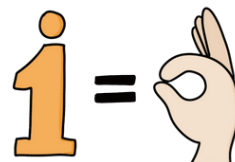

Aby ľudia s postihnutím vedeli,
ako a kedy sa s nimi spojiť,
ak to potrebujú.

prístupnosť

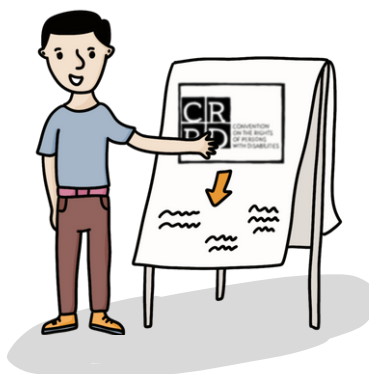
Informácie musia byť prístupné pre všetkých.
Pracujte na tom!

Pre profesionálov:

vzdelávanie

Ponúkajte profesionálom
– policajtom, záchranárom a ďalším,
ucelené vzdelávanie o ľuďoch s postihnutím.
Dozvedia sa tam,
aké prekážky musia prekonávať
a ako ich dobre podporiť.

viac informácií o ombudsmanovi a komisárovi

Robte viac informačných stretnutí a workshopov,
ktoré aj odborníkom vysvetlia,
aké sú úlohy ombudsmana a komisára.
Ako aj im môžu pomôcť.

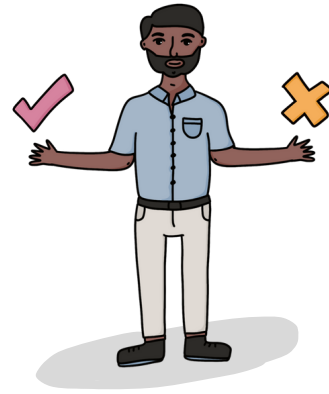
Pre inštitúcie a orgány:

bezpečie pri ohlasovaní násilia a pomoc odborníkov zvonka

Zabezpečte,
aby klientky mohli bezpečne nahlásiť,
ak sa stane niečo zlé.

Pravidelne pozývajte do zariadenia odborníkov zvonka.
Vyhodnotia,
ako sa vnútri pracuje.
Povedia vám,
čo je dobré a čo treba zlepšiť.

● spolupráca a podpora zvonka

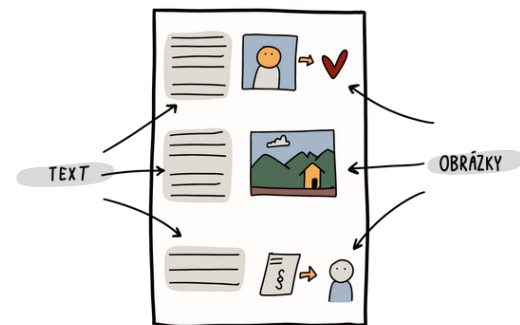
Zlepšite prístup ľudí k podpore,
ktorá by bola priamo v komunite.

Spolupracujte s neziskovými organizáciami,
ktoré sa venujú téme násilia.
Majú veľa odborníkov.

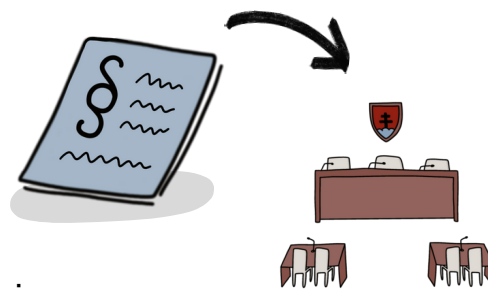
● prístupné materiály

Robte materiály podľa pravidiel prístupnosti.
Používajte jednoduchý jazyk,
veľký kontrast medzi farbami,
dosť veľké písmo,
titulky,
obrázky a opisy obrázkov.
Pomôžete ľuďom porozumieť informáciám.
Uľahčí im to rozhodovanie.

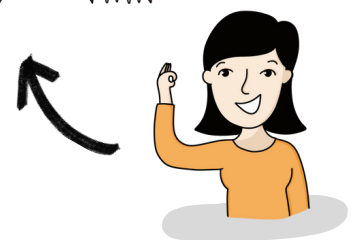
● prístupné trestné konania

Treba prijať nové predpisy.
To, čo napíše súdny znalec,
sa nemá použiť na vylúčenie
človeka s postihnutím z trestného konania.

● život v komunite

Podporujte vznik a udržiavajte také sociálne služby,
ktoré podporujú človeka s postihnutím v komunite.
Aby mohol žiť nezávislý život medzi ostatnými.

Prijmite podporu zvonka.
Rôzne organizácie sa venujú témam,
ktoré potrebujú ľudia s postihnutím riešiť.
Pomôžu im a aj vám,
aby to išlo jednoduchšie a rýchlejšie.

Podporia človeka s postihnutím
aj v oblasti sebaobhajovania
a podporovaného rozhodovania.
Pomôžu napríklad aj pritom,
aby bol súdny proces spravodlivejší.

silu jednotlivca a spolupráce

Spájaním sa pre potreby človeka s postihnutím
rastieme všetci.

Pomáhame mu posilniť sa v živote.

Rozvíjame ale aj spoluprácu našej organizácie s ďalšími.

Budujeme zdravé vzťahy
a bezpečnosť v komunite,
kde spolu žijeme.

Tým zlepšujeme aj spravodlivosť v celej spoločnosti.

Autorka: Lucia Cangárová, lucka@cangar.sk
2024

Vyšlo ako easy-to-read verzia zistení a odporúčaní výskumu v rámci projektu DIS-CONNECTED.

Celé znenie správy je k dispozícii tu:

Túto brožúru finančne podporila Európska komisia v rámci projektu DIS-CONNECTED: Prepojené zariadenia a programy na prevenciu násillia páchaného na ženách a deťoch so zdravotným postihnutím (č. 101049690 – CERV-2021-DAPHNE), 2023-2025. Vyjadrené názory a stanoviská sú však len názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská EÚ alebo Európskej komisie. Európska únia ani orgán poskytujúci granty za ne nemôžu niesť zodpovednosť.